

Π.3.2.1 Εκπαιδευτικά σενάρια και μαθησιακές δραστηριότητες, σύμφωνα με συγκεκριμένες προδιαγραφές, που αντιστοιχούν σε 30 διδακτικές ώρες ανά τάξη

Νεοελληνική Γλώσσα

Ε΄ Δημοτικού

Τίτλος:

**«Περιγράφουμε γλυπτά δημιουργήματα
του πολιτισμού μας»**

ΣΑΜΑΡΑ ΣΩΤΗΡΙΑ

ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ

Θεσσαλονίκη 2012

ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΕΡΓΟΥ

ΠΡΑΞΗ: «Δημιουργία πρωτότυπης μεθοδολογίας εκπαιδευτικών σεναρίων βασισμένων σε ΤΠΕ και δημιουργία εκπαιδευτικών σεναρίων για τα μαθήματα της Ελληνικής Γλώσσας στην Α/βάθμια και Β/βάθμια εκπαίδευση» MIS 296579 (κωδ. 5.175), - ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ ΠΡΑΞΗ, στους άξονες προτεραιότητας 1-2-3 του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση», η οποία συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και εθνικούς πόρους.

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: Ι .Ν. ΚΑΖΑΖΗΣ

ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: ΒΑΣΙΛΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΗΣ

ΠΑΡΑΔΟΤΕΟ: Π.3.2.1. Εκπαιδευτικά σενάρια και μαθησιακές δραστηριότητες, σύμφωνα με συγκεκριμένες προδιαγραφές, που αντιστοιχούν σε 30 διδακτικές ώρες ανά τάξη.

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΠΑΡΑΔΟΤΕΟΥ: ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΚΟΥΤΣΟΓΙΑΝΝΗΣ

Υπεύθυνοι υπο-ομάδας εργασίας γλώσσας στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση:

Κώστας Ντίνας & Σωφρόνης Χατζησαββίδης

ΦΟΡΕΑΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ: ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

<http://www.greeklanguage.gr>

Καραμαούνα 1 – Πλατεία Σκρα Τ.Κ. 55 132 Καλαμαριά, Θεσσαλονίκη

Τηλ.: 2310 459101 , Φαξ: 2310 459107, e-mail: centre@komvos.edu.gr

A. ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ

Τίτλος

Περιγράφουμε γλυπτά δημιουργήματα του πολιτισμού μας

Δημιουργός

Σωτηρία Σαμαρά

Διδακτικό αντικείμενο

Νεοελληνική Γλώσσα

(Προτεινόμενη) Τάξη

Ε΄ Δημοτικού

Χρονολογία

Νοέμβριος 2012

Διδακτική/θεματική ενότητα

«Γλώσσα Ε΄ Δημοτικού», ενότητα 7: *Μουσική*, και ευρύτερα σε όλο το σχολικό βιβλίο

Διαθεματικό

Όχι

Χρονική διάρκεια

10 - 12 διδακτικές ώρες

Χώρος

Εντός σχολείου: εργαστήριο πληροφορικής

Προϋποθέσεις υλοποίησης για δάσκαλο και μαθητή

Για την υλοποίηση του σεναρίου προϋπόθεση αποτελεί η αξιοποίηση κατάλληλων διδακτικών πρακτικών με στόχο τη διαμόρφωση μιας διαφορετικής ταυτότητας μαθητών και μαθητριών. Πρόκειται για διδακτικές πρακτικές οι οποίες καταρχήν αξιοποιούν και ενισχύουν τις γνώσεις γλωσσικού γραμματισμού των παιδιών που

συνάδουν με τη διδασκαλία του κειμενικού είδους της περιγραφής γλυπτού έργου τέχνης (αντικειμένου). Επιπλέον πρόκειται για διδακτικές πρακτικές που χαρακτηρίζονται από ένα πιο διερευνητικό και κριτικό πνεύμα απέναντι στη γλώσσα και αποπειρώνται να αναπτύξουν ένα εύρος σχετικών δεξιοτήτων στα παιδιά.

Όσον αφορά στην υλικοτεχνική υποδομή, προϋπόθεση για την εφαρμογή του σεναρίου αποτελεί η ύπαρξη εργαστηρίου πληροφορικής και η χρήση διαδραστικού πίνακα ή βιντεοπροβολέα για επίδειξη ή παρουσίαση σε όλη την τάξη.

Σε κάθε περίπτωση προβλήματα μπορεί να επιλυθούν με την προεργασία από την πλευρά του εκπαιδευτικού για την εγκατάσταση ενός «Προγράμματος Διαχείρισης της Τάξης».

Προτεινόμενο περιβάλλον: <http://www.faronics.com/en-uk/products/insight/>. Διατίθεται ελεύθερα στο διαδίκτυο. Ο/Η εκπαιδευτικός επισκέπτεται τον

προτεινόμενο δικτυακό τόπο και επιλέγει «Evaluate».

Κατόπιν συμπληρώνει την προτεινόμενη φόρμα, έπειτα κάνει καταχώρηση και τέλος φορτώνει το πρόγραμμα. Με το πρόγραμμα αυτό μπορεί να κάνει ταυτόχρονη επίδειξη σε όλη την τάξη μιας εφαρμογής ή κάποιων επιμέρους οδηγιών, μπορεί να ελέγχει ή να απελευθερώνει τη χρήση όλων μαζί ή ενός ή μερικών Η/Υ, μπορεί να διαμοιράζει ένα αρχείο σε όλους τους Η/Υ ή σε κάποιους.

Β. ΣΥΝΤΟΜΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ / ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Με το σενάριο επιδιώκεται καταρχήν να επισκεφθούν οι μαθητές και οι μαθήτριες εικονικά το μοναδικό περιβάλλον του Νέου Μουσείου της Ακρόπολης και ειδικότερα την «Αίθουσα των Αρχαϊκών» και να λειτουργήσουν ως ξεναγοί μέσα σε αυτή. Για να ανταποκριθούν σε αυτόν τον ρόλο, χρειάζεται να συλλέξουν από το διαδίκτυο πληροφορίες για τα αγάλματα που φιλοξενούνται εκεί. Επομένως, πρέπει να αναπτύξουν ικανότητες εντοπισμού των σχετικών πληροφοριών, αλλά και να

εξασκηθούν στο να κρίνουν τόσο την πηγή της πληροφορίας όσο και το περιεχόμενό της. Επιπλέον χρειάζεται να οργανώσουν τις πληροφορίες που θα επιλέξουν τελικά ακολουθώντας τη δομή του περιγραφικού κειμενικού είδους, προκειμένου ο λόγος τους ως ξεναγών να είναι αποτελεσματικός. Τέλος χρειάζεται να οικειοποιηθούν δεξιότητες παρουσίασης των σχετικών πληροφοριών στο κοινό.

Γ. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Σύλληψη και θεωρητικό πλαίσιο

Η παρούσα διδακτική πρόταση αξιοποιεί τις αρχές και τη φιλοσοφία τόσο ενός προγράμματος κριτικού γραμματισμού όσο και τη φιλοσοφία της κειμενοκεντρικής προσέγγισης. Επιπλέον η παρούσα διδακτική πρόταση λαμβάνει υπόψη της τις αρχές της συνεργατικής και διερευνητικής μάθησης και τη συμβολή του ηλεκτρονικού περιβάλλοντος σε αυτές.

Δ. ΣΚΕΠΤΙΚΟ-ΣΤΟΧΟΙ ΚΑΙ ΣΥΝΔΥΑΣΜΟΣ ΤΟΥΣ

Ειδικότερα επιδιώκεται οι μαθητές:

Γνώσεις για τον κόσμο, αξίες, πεποιθήσεις, πρότυπα, στάσεις ζωής

- να γνωρίσουν μέσω εικονικής περιήγησης το Νέο Μουσείο της Ακρόπολης
- να μάθουν ειδικότερα για τα γλυπτά δημιουργήματα που φιλοξενούνται στην Αίθουσα των Αρχαϊκών
- να κατανοήσουν ότι τα μέσα της σύγχρονης τεχνολογίας διαδραματίζουν τον ρόλο μεταφοράς και μετάδοσης μηνυμάτων, ώστε να είναι σε θέση να προσλαμβάνουν τα νοήματα ως προϊόντα διαμεσολάβησης.
- να κατανοήσουν ότι στον σύγχρονο κόσμο κυρίαρχος τρόπος μάθησης είναι ο διερευνητικός
- να αποκτήσουν κριτικές δεξιότητες, ώστε, ως εγγράμματες ταυτότητες, να αξιολογούν νοήματα ενός κειμένου
- να αναπτύξουν δεξιότητες παρουσίασης σε κοινό και σχετικές στρατηγικές αυτοβελτίωσης

Γνώσεις για τη γλώσσα

- να ξαναθυμηθούν οι μαθητές/τριες τα δομικά στοιχεία του κειμενικού είδους της περιγραφής και τη γραμματική του
- να αποκτήσουν στάση κριτικού αναγνώστη/στριας απέναντι στις ιδέες ενός κειμένου αλλά και στην οργάνωσή τους
- να κατανοήσουν ότι το διαδίκτυο αποτελεί φορέα γνώσεων και πληροφόρησης, οι καθαυτές όμως πηγές της πληροφόρησης πρέπει να υπόκεινται σε κριτικές διεργασίες σχετικά με την εγκυρότητα και την αξιοπιστία τους
- να μάθουν να επιλέγουν πληροφορίες και να τις οργανώνουν, ώστε ο λόγος τους ανάλογα με την περίπτωση επικοινωνίας να είναι αποτελεσματικός

Γραμματισμοί

- να μάθουν τα παιδιά να συνοικοδομούν έναν εννοιολογικό χάρτη
- να μάθουν να πλοηγούνται σε μια ιστοσελίδα και να εντοπίζουν πληροφορίες που τα ενδιαφέρουν
- να μάθουν να πλοηγούνται μέσα στην ίδια την ιστοσελίδα αλλά και στον σχετικό δικτυακό τόπο
- να μάθουν να εντοπίζουν την αρχική σελίδα του δικτυακού τόπου, ώστε να παίρνουν πληροφορίες για τον δημιουργό του
- να μάθουν να επισκέπτονται εναλλάξ δύο δικτυακούς τόπους
- να μάθουν να επισκέπτονται έναν ενεργό υπερδεσμό
- να μάθουν να χρησιμοποιούν μια μηχανή αναζήτησης, για να βρίσκουν πληροφορίες για τα σχολικά τους μαθήματα
- να εξοικειωθούν με το ανοικτού τύπου λογισμικό παρουσιάσεων. Ειδικότερα: να επιλέγουν μοτίβο, να βάζουν εφέ κίνησης, να γράφουν, να αντιγράφουν και να επικολλούν, να εισάγουν εικόνα)

Ε. ΛΕΠΤΟΜΕΡΗΣ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

Αφετηρία

Η τέχνη και η αρχιτεκτονική της Αθηναϊκής Ακρόπολης περιλαμβάνονται στη διδακτέα ύλη των περισσότερων σχολείων σε όλο τον κόσμο (ΥΣΜΑ, 2004:3). Σήμερα πολλά επιτεύγματα της τέχνης αυτής φιλοξενούνται σε έναν μοναδικό χώρο, σε αυτόν του Νέου Μουσείου της Ακρόπολης. Η διαδικτυακή τους προβολή δημιουργεί την κατάλληλη συνθήκη για εικονική περιήγηση.

Στο παρόν διδακτικό σενάριο επιλέγεται να πραγματοποιηθεί εικονική περιήγηση των παιδιών της Ε΄ Δημοτικού εστιασμένη κυρίως στον πρώτο όροφο του Μουσείου, όπου βρίσκεται η «Αίθουσα των Αρχαϊκών» ή αλλιώς «Ο κήπος με τα αγάλματα» ή διαφορετικά «Ο κήπος με τις Κόρες και τους Κούρους» και στη συνέχεια αυτά τα παιδιά να λειτουργήσουν ως ξεναγοί συμμαθητών και συμμαθητριών τους. Η επιλογή αυτή γίνεται καταρχήν για να αιχμαλωτιστεί και να «αυξηθεί» το ενδιαφέρον των παιδιών. Επιπλέον, γίνεται για να ασχοληθούν συστηματικά με την περιγραφή αντικειμένων - έργων τέχνης που έχουν ιστορία. Εξάλλου στη βιβλιογραφία αναφέρεται ότι την περιγραφή αντικειμένων καλό είναι να τη συνοδεύουν –μεταξύ άλλων- και πληροφορίες για την κατασκευή τους και την ιστορία τους (Ματσαγγούρας, Η. 2004:388). Ακόμη η επιλογή αυτή γίνεται, ώστε μέσω της επαφής με τα επιτεύγματα του πολιτισμού να ενισχυθεί η πολιτισμική ταυτότητα των παιδιών. Επίσης, επειδή, όπως και παραπάνω επισημάνθηκε, θα αξιοποιηθεί το διαδίκτυο ως πηγή πληροφοριών, η επιλογή πραγματοποιείται, ώστε τα παιδιά, ως αναγνώστες και αναγνώστριες, να σταθούν κριτικά απέναντι τόσο στις ιδέες των κειμένων που θα διαβάσουν όσο και στην πηγή της πληροφορίας. Τέλος, η επιλογή γίνεται για να συνειδητοποιήσουν ότι και το κειμενικό είδος της περιγραφής δεν υπόκειται πάντα σε τυπολογικά αναλλοίωτες κατηγορίες και σταθερές, αλλά μετασχηματίζεται.

Προκειμένου να πραγματοποιηθούν τα παραπάνω, τα παιδιά εργάζονται χωρισμένα σε ομάδες που προηγουμένως ορίστηκαν, για πέντε με έξι δίωρα στο εργαστήριο πληροφορικής.

Σύνδεση με τα ισχύοντα στο σχολείο

Το κειμενικό είδος της περιγραφής είναι διάχυτο στο γλωσσικό εγχειρίδιο «Γλώσσα Ε΄ Δημοτικού» (Ενότητα 1: «Ο φίλος μας το περιβάλλον»: Περιγράφουμε γεγονότα, Ενότητα 4: «Τα ζώα που ζουν κοντά μας»: Περιγράφουμε ζώα, Ενότητα 6: «Οι φίλοι μας, οι φίλες μας»: Περιγράφουμε δραστηριότητες με φίλους, Ενότητα 9: «Βιβλία – Βιβλιοθήκες»: Περιγράφουμε πώς λειτουργούν οι βιβλιοθήκες, Ενότητα 10: «Περιγράφουμε ανεξήγητα φαινόμενα», Ενότητα 13: «Κατασκευές»: Περιγράφουμε κατασκευές, Ενότητα 16: «Περιγράφουμε αθλητικούς αγώνες»...). Ειδικότερα η διδασκαλία περιγραφής γλυπτού έργου τέχνης (αντικειμένου) μπορεί να συνδεθεί με την Ενότητα 7: «Μουσική», στην οποία προτείνεται μεταξύ άλλων και περιγραφή έργων τέχνης. Η εκτεταμένη ενασχόληση με το κειμενικό είδος της περιγραφής δημιουργεί τις προϋποθέσεις να ανιχνευτεί, να αξιοποιηθεί και να εμπλουτιστεί η προϋπάρχουσα γνώση των παιδιών. Επιπλέον η θεματική ενότητα της Ακρόπολης και των εκθεμάτων της εντάσσεται και στη διδακτέα ύλη της Ε΄ τάξης. Τέλος η χρήση του διαδικτύου ως πηγή πληροφοριών, η κριτική προσέγγιση τόσο της πηγής της πληροφορίας όσο και του περιεχομένου της, αλλά και η συνειδητοποίηση της δομής και του μετασχηματισμού των κειμενικών ειδών αποτελούν στόχους του Νέου Αναλυτικού Προγράμματος Σπουδών για τη διδασκαλία του γλωσσικού μαθήματος.

Αξιοποίηση των ΤΠΕ

Στο παρόν διδακτικό σενάριο γίνεται αξιοποίηση του κυρίαρχου ψηφιακού περιβάλλοντος, του παγκόσμιου ιστού, προκειμένου οι μαθητές και οι μαθήτριες της Ε΄ Δημοτικού να επισκεφθούν την «Αίθουσα των Αρχαϊκών», αλλά και να συλλέξουν πληροφορίες για τα αγάλματα που φιλοξενούνται εκεί. Τα παιδιά μαθαίνουν να πλοηγούνται και να διαβάζουν ψηφιακά κείμενα, άρα διδακτικά τους δίνεται η δυνατότητα να εξοικειωθούν με τη νέα και διαφορετική πλέον σύλληψη της έννοιας του κειμένου και της γλώσσας.

Επιπλέον, με τη συνδρομή των ΤΠΕ γίνεται αξιοποίηση ενός ελκυστικού εργαλείου, που διατίθεται ελεύθερα στο διαδίκτυο (για 30 ημέρες), με στόχο τη δημιουργία εννοιολογικού χάρτη (Inspiration). Η δημιουργία εννοιολογικού χάρτη συμβάλλει διδακτικά, ώστε οι μαθητές και οι μαθήτριες να ενεργοποιήσουν τις

προγενέστερες γνώσεις τους πάνω στο υπό συζήτηση θέμα, να συνοικοδομήσουν μαζί με τον/την εκπαιδευτικό σταδιακά την καινούρια γνώση, να την ενσωματώσουν στην προϋπάρχουσα, να την αναπτύξουν και να την οργανώσουν. Επιπλέον, η δημιουργία εννοιολογικού χάρτη με τη συνδρομή των ΤΠΕ επιτρέπει την αποθήκευση της νέας γνώσης και την κατά περίπτωση επαναφορά και αξιοποίησή της ανάλογα με τις διδακτικές ανάγκες του εκάστοτε μαθήματος.

Επίσης στο παρόν σενάριο αξιοποιείται το λογισμικό παρουσίασης ως εργαλείο συνεργασίας αλλά και ως εργαλείο, για να αναπτύξουν τα παιδιά δεξιότητες οργάνωσης, σχεδιασμού και παρουσίασης των πληροφοριών του κάθε αγάλματος. Επίσης χρησιμοποιείται το εν λόγω λογισμικό, προκειμένου ο/η εκπαιδευτικός να έχει άμεση πρόσβαση στις αντιλήψεις και στις αναπαραστάσεις των μαθητών και μαθητριών του σχετικά με όσα πραγματεύονται και κατ' επέκταση να αξιολογήσει τις γνώσεις τους.

Κείμενα

Στο παρόν διδακτικό σενάριο προτείνεται να αξιοποιηθούν αρχεία video και κείμενα που φιλοξενούνται στους παρακάτω ιστότοπους:

Βίντεο

[Επίσκεψη στο Μουσείο Ακρόπολης](#) – Visiting the Acropolis Museum, του Κωνσταντίνου Αρβανιτάκη, 2010.

Άλλα κείμενα

«[Νέο Μουσείο Ακρόπολης](#)», παρουσίαση της Αβραάμ Μαρίας

«[Η κόρη του Αντήνορα](#)», κείμενο του Μυρτάλη δημοσιευμένο στο ιστολόγιο <http://educandus.blogspot.gr> (7/12/2007)

«[Αρχαϊκή Πλαστική, Από το 530 π.Χ. ως το 480 π.Χ., Κόρη του Αντήνορα 681](#)», κείμενο δημοσιευμένο στην ιστοσελίδα [Ελληνικό Πολιτισμός](#)

«[Η κόρη του Αντήνορα](#)», αναρτήσεις στο [φόρουμ εκπαιδευτικών Θεσπρωτίας](#) (από 29/6/2011)

«[Πώς περιγράφω ένα έργο τέχνης](#)», κείμενο αγνώστου στο ιστολόγιο <http://psifiakitaxi2010-2011.blogspot.gr> (9/2/2011)

Διδακτική πορεία / στάδια / φάσεις

Με αφορμή την υποενότητα «Περιγράφουμε έργα τέχνης» της 7^{ης} ενότητας με τίτλο «Μουσική» του βιβλίου «Γλώσσα Ε΄ Δημοτικού», ο/η εκπαιδευτικός ζητάει από τα παιδιά να αναφέρουν στην ολομέλεια της τάξης έργα τέχνης που γνωρίζουν. Εστιάζει τη συζήτηση της τάξης στα γλυπτά έργα τέχνης. Κατόπιν ρωτάει τα παιδιά αν γνωρίζουν πού φιλοξενούνται γλυπτά έργα τέχνης και τα προτρέπει να πραγματοποιήσουν από κοινού επίσκεψη σε έναν τέτοιο χώρο. Προκειμένου η επίσκεψη να είναι αποτελεσματική, διανέμει φύλλο εργασίας στα παιδιά με ερωτήματα και τα προτρέπει να το διαβάσουν μια - δυο φορές σιωπηρά ([φύλλο εργασίας 1](#)). Εξηγεί ότι αυτά τα ερωτήματα αποτελούν έναν οδηγό που θα διευκολύνει την επίσκεψή τους και παροτρύνει τα παιδιά να κρατούν σημειώσεις. Στη συνέχεια το φως σβήνει και με τη βοήθεια βιντεοπροβολέα γίνεται παρουσίαση του αρχείου video «[Επίσκεψη στο Μουσείο της Ακρόπολης](#)». Ακολουθεί συζήτηση, τα παιδιά ανακοινώνουν τις εντυπώσεις τους και με τη βοήθεια του φύλλου εργασίας ανασυνθέτουν στο μυαλό τους την έκθεση και την κατανομή των κορυφαίων γλυπτών του αρχαίου ελληνικού πολιτισμού.

Κατόπιν ο/η εκπαιδευτικός τα προτρέπει να ασχοληθούν πιο προσεκτικά με την Αίθουσα των Αρχαϊκών που βρίσκεται στο πρώτο επίπεδο. Τους ανακοινώνει ότι η αίθουσα αυτή έχει άλλα δύο ονόματα και τους προτείνει διερευνώντας το φύλλο εργασίας τους να τα βρουν και να τα καταγράψουν («Ο κήπος με τα αγάλματα», «Ο κήπος με τις Κόρες και τους Κούρους»). Στη συνέχεια, εστιάζει εκ νέου την προσοχή τους σε αυτήν την αίθουσα και προτείνει στις ομάδες των παιδιών να υιοθετήσουν από ένα άγαλμα, για να το γνωρίσουν καλύτερα. Παρακινεί τα παιδιά να καταθέσουν τις ιδέες τους για το πώς μπορούν να αξιοποιήσουν τις γνώσεις που θα αποκτήσουν για το άγαλμά τους στη σχολική τους κοινότητα. Εστιάζει σε προτάσεις όπου τα παιδιά θα παίξουν τον ρόλο του ξεναγού σε συμμαθητές/τριες π.χ. της Δ΄ τάξης του σχολείου τους (συναφής διδακτέα ύλη) ή του άλλου τμήματος της Ε΄, ή της ΣΤ΄, που πραγματοποιούν την εθιμοτυπική πλέον επίσκεψη στη Βουλή και μπορούν με αυτό τον τρόπο να προετοιμαστούν και για την επίσκεψή τους στο Νέο Μουσείο της Ακρόπολης.

Έπειτα περιέρχεται ανάμεσα στις ομάδες των παιδιών κληρωτίδα όπου είναι γραμμένα σε κλήρους τα ονόματα από τα εξής γλυπτά που εκτίθενται στην «Αίθουσα των Αρχαϊκών»: «Ο μοσχοφόρος», «Ο παις του Κριτίου», «Η κόρη του Ευθυδίκου», «Η Πεπλοφόρος», «Ο ξανθός έφηβος», «Άλογο χωρίς καβαλάρη» και «Οι Καρυάτιδες». Ένας/μία από καθεμιά από τις επτά ομάδες στις οποίες χωρίζονται τα παιδιά τραβάει και έναν κλήρο και η ...υιοθεσία αρχίζει. Τα παιδιά πρέπει να βρουν στο διαδίκτυο έγκυρες πληροφορίες για το άγαλμα που υιοθέτησαν, να τις οργανώσουν σε κείμενο περιγραφικό και να τις παρουσιάσουν ως ξεναγοί στους συμμαθητές/τριές τους.

Πέντε είναι τα επόμενα βήματα που προτείνεται να ακολουθηθούν στη συνέχεια κατά τη διδακτική πορεία:

- α) Η τάξη να εργαστεί και πάλι σε ολομέλεια για το γλυπτό «Η κόρη του Αντήγορα». Ακολουθώντας τις δραστηριότητες του [2^{ου} φύλλου εργασίας](#), τα παιδιά καλούνται να προσεγγίσουν κριτικά τόσο τις πηγές της πληροφορίας που θα επισκεφτούν όσο και το περιεχόμενό τους. Στην τάξη συνοικοδομούνται μέσω των προφορικών συνεισφορών κριτήρια αξιοπιστίας και εγκυρότητας, τα οποία θα έχουν ως οδηγό στη συνέχεια που στη μικροομάδα τους θα ασχοληθούν με το δικό τους άγαλμα.
- β) Με τις δραστηριότητες του [3^{ου} φύλλου εργασίας](#) τα παιδιά εργαζόμενα και πάλι ως ολομέλεια καλούνται να ενεργοποιήσουν τις προϋπάρχουσες γνώσεις τους, να οργανώσουν και να εμπλουτίσουν τη δομή του κειμενικού είδους της περιγραφής αντικειμένου με τη συνδρομή ημιδομημένου εννοιολογικού χάρτη.
- γ) Η κάθε ομάδα, ακολουθώντας το σχετικό [4^ο φύλλο εργασίας](#) αναζητά πληροφορίες για το άγαλμα που υιοθέτησε, τις αντιμετωπίζει με διερευνητικό πνεύμα, εξετάζει την πατρότητα της πηγής της πληροφορίας και αξιοποιώντας τις δυνατότητες του λογισμικού παρουσίασης αλλά και τον παραπάνω ημιδομημένο εννοιολογικό χάρτη δημιουργεί σχετικές διαφάνειες.
- δ) Τα παιδιά παρουσιάζουν μεταξύ τους το άγαλμα της ομάδας τους και οι παρουσιάσεις τους μαγνητοφωνούνται με στόχο να εντοπιστούν αδυναμίες

και να τις υπερβούν. Δημιουργούνται δηλαδή οι συνθήκες για να αναπτύξουν τα παιδιά στρατηγικές αυτοβελτίωσης. Ο λόγος τους ως ξεναγών πρέπει να είναι αποτελεσματικός.

- ε) Προσκαλούν συμμαθητές/τριές τους, υποδύονται τον ρόλο του ξεναγού και παρουσιάζουν το άγαλμα της ομάδας τους. Η παρουσίαση γίνεται σε αίθουσα όπου υπάρχει βιντεοπροβολέας ή διαδραστικός πίνακας ως εξής: Γίνεται ξανά παρουσίαση του αρχείου video «Επίσκεψη στο Μουσείο της Ακρόπολης». Στο σημείο που πραγματοποιείται η εικονική περιήγηση στον πρώτο όροφο ένας/μια μαθητής/τρια επιλέγει παύση κάθε φορά που σε πρώτο πλάνο έρχεται ένα από τα αγάλματα που υιοθέτησαν οι ομάδες. Ο/η ξεναγός το παρουσιάζει.

ΣΤ. ΦΥΛΛΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

1^η Διδακτική ενότητα: Εικονική περιήγηση

Ημερομηνία:

Όνομα:

1^ο Φύλλο εργασίας (Ολομέλεια)

1. Ποιος είναι ο τίτλος του αρχείου video που παρακολουθείτε; Να τον σημειώσετε εδώ:

2. Πώς οργανώνει ο δημιουργός του αρχείου video την παρουσίαση του Νέου Μουσείου της Ακρόπολης και την εικονική μας είσοδο σε αυτό; (Οδηγία για τον εκπαιδευτικό: ταξινομικό σύστημα: από μακριά-κοντά)

3. Με ποια αίθουσα ξεκινά η ξενάγηση και τι πληροφορίες παίρνουμε για τα ευρήματα που εκτίθενται εκεί;

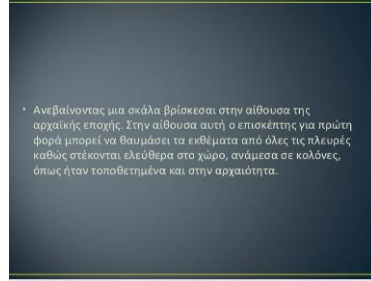
Η αίθουσα των Κλιτύων

Είναι μια μακριά ορθογώνια αίθουσα, στην οποία εκτίθενται τα ευρήματα από τις κλιτύς (πλαγιές) της Ακρόπολης.

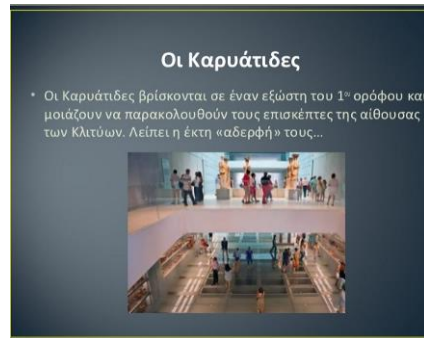
Στα αριστερά του επισκέπτη εκτίθενται ευρήματα από τα μεγάλα ιερά που ιδρύθηκαν στις πλαγιές του βράχου, ενώ στα δεξιά του ευρήματα από τα μικρότερα ιερά και από τον οικισμό που αναπτύχθηκε στις πλαγιές της Ακρόπολης.

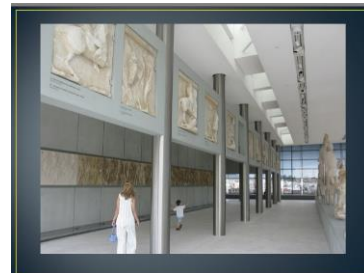
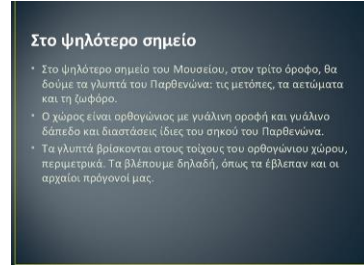
4. Ποια γλυπτά εκτίθενται στον 1^ο όροφο και πού κοντά ήταν στημένα αυτά τα γλυπτά κατά τα χρόνια της αρχαιότητας; Ποια είναι τα ονόματα της αίθουσας αυτής;

5. Ποιες είναι οι κόρες του Ερεχθείου, σε ποιον όροφο φιλοξενούνται; Πού ακριβώς;

6. Ποια είναι η αίθουσα του 3^{ου} ορόφου και ποια γλυπτά φιλοξενούνται εκεί;

ηλεκτρονική πηγή φωτογραφιών:

<http://www.slideshare.net/avramaki/m-15153358>

Η αξιολόγηση των παιδιών πραγματοποιείται με την παρακολούθηση της συστηματικής συμμετοχής τους στις προφορικές αλληλεπιδράσεις της τάξης και την καταγραφή των ευρημάτων τους στο φύλλο εργασίας.

2^η Διδακτική ενότητα: «Η κόρη του Αντήνορα»

Ημερομηνία:

Όνομα:

2^ο Φύλλο εργασίας (Ολομέλεια)

«Η κόρη του Αντήνορα»

1. Να πληκτρολογήσετε σε μια μηχανή αναζήτησης π.χ. στην Google τη φράση «Η κόρη του Αντήνορα», να επισκεφτείτε τον πρώτο δικτυακό τόπο και να διαβάσετε το κείμενο (προτείνεται και φωναχτή ανάγνωση από τον/την εκπαιδευτικό):

http://educandus.blogspot.gr/2007/07/blog-post_166.html

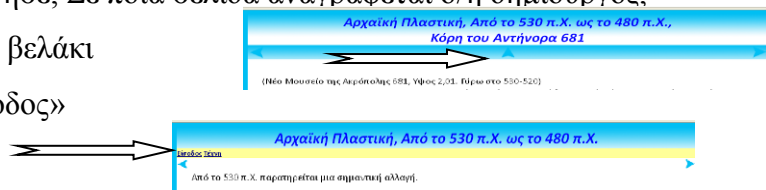
2. Ποιος έχει δημιουργήσει αυτόν τον δικτυακό τόπο; Σε ποια σελίδα θα ανατρέξουμε για να βρούμε τον/την δημιουργό; Μπορούμε να εμπιστευθούμε τις πληροφορίες του; Κρίνετε οργανωμένες τις πληροφορίες για το συγκεκριμένο άγαλμα; Να αιτιολογήσετε την άποψή σας

3. Να επισκεφτείτε τον παρακάτω δικτυακό τόπο:

<http://users.sch.gr/ipap/Ellinikos%20Politismos/AR/Kore%20Antenor%20681.htm>. Ποιος τον δημιούργησε; Σε ποια σελίδα αναγράφεται ο/η δημιουργός;

Να χρησιμοποιήσετε το βελάκι

και το πεδίο «Είσοδος»

για να φτάσετε σε αυτή τη σελίδα:

4. Ποιον από τους παραπάνω δύο δικτυακούς τόπους θα εμπιστευόσαστε περισσότερο; Γιατί; Μήπως θα ψάχνετε και σε κάποιον άλλον; Γιατί;

5. Να επισκεφτείτε και τον παρακάτω δικτυακό τόπο <http://paideia.forumotion.com/t112-top>. Τι παρατηρείτε όσον αφορά τις πληροφορίες για το γλυπτό με τίτλο «Η κόρη του Αντήνορα»; Τις έχετε ξαναδιαβάσει; Τι συμπέρασμα βγάξετε για τους δικτυακούς τόπους γενικότερα;

Η αξιολόγηση των παιδιών πραγματοποιείται με την παρακολούθηση της συστηματικής συμμετοχής τους στις προφορικές αλληλεπιδράσεις της τάξης και την καταγραφή των ευρημάτων τους στο φύλλο εργασίας.

3^η Διδακτική ενότητα: «Περιγραφή Αντικειμένου»

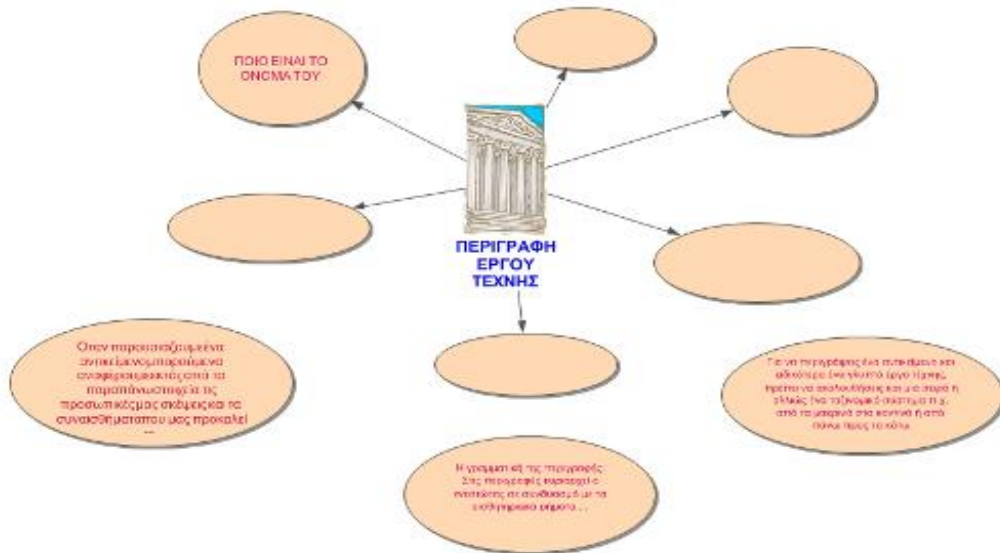
3^ο Φύλλο εργασίας (Ολομέλεια)

1. Από τον φάκελο με τίτλο «Περιγράψουμε ένα γλυπτό έργο τέχνης» να επιλέξετε το αρχείο με τίτλο «Περιγραφή.isf». Με τη βοήθειά του να ξαναθυμηθείτε τη δομή και τη γραμματική της περιγραφής αντικειμένου και να συμπληρώσετε τον σχετικό εννοιολογικό χάρτη. (βοηθητικά στοιχεία: ποιο είναι το όνομά του, πού βρίσκεται, πώς είναι -γενική εντύπωση, χρώμα, μέγεθος, υλικά-, ποια η ιστορία του, πώς χρησιμοποιήθηκε άλλοτε και πώς σήμερα).

Εννοιολογικός χάρτης:

για τη συμπλήρωσή του βλ. και

http://psifiakitaxi2010-2011.blogspot.gr/2011/02/blog-post_09.html

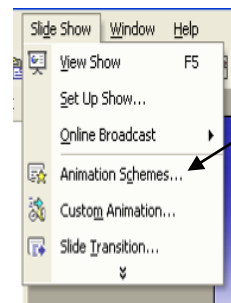
4^η Διδακτική ενότητα: «Το άγαλμα της ομάδας μας»

4^ο Φύλλο εργασίας (ομάδες)

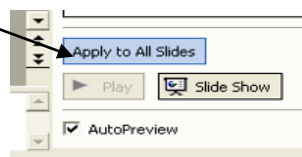
1. Να πληκτρολογήσετε σε μια μηχανή αναζήτησης, π.χ. στην Google, το όνομα του αγάλματος που υιοθετήσατε. Αφού λάβετε υπόψη σας όσα συζητήσαμε για την «Κόρη του Αντήνορα», να επιλέξετε μια κατά τη γνώμη σας έγκυρη πηγή πληροφορίας. Να δικαιολογήσετε προφορικά στην τάξη την επιλογή σας. Από τον φάκελο της ομάδας με τίτλο «Περιγράφουμε ένα γλυπτό έργο τέχνης» να επιλέξετε το ψηφιακό αρχείο ppt με τίτλο «Το άγαλμα της ομάδας μου.ppt». Έχοντας υπόψη και όσα είπαμε για την περιγραφή αντικειμένου να δημιουργήσετε ως ομάδα μία παρουσίαση για το άγαλμά σας. Για τον σκοπό αυτόν από την πάνω μπάρα εργαλείων να επιλέξετε το εικονίδιο Design (Σχεδιασμός) προκειμένου να διαλέξετε ένα μοτίβο για την παρουσίασή σας.

2. Να βάλετε τίτλο, εικόνα του αγάλματός σας, πληροφορίες και εφέ κίνησης αξιοποιώντας από την πάνω μπάρα εργαλείων την επιλογή Animation Schemes (εφέ κίνησης)

Επίσης να εφαρμόσετε το εφέ κίνησης σε όλες τις διαφάνειες που θα κάνετε

3. Κατά τη γνώμη σας όλα τα κείμενα που διαβάσατε ακολουθούν το δομικό πρότυπο της περιγραφής αντικειμένου; (Επισημαίνουμε στα παιδιά ότι αυτό δεν ακολουθείται υποχρεωτικά από τους επιδέξιους συγγραφείς. Όπως και παραπάνω επισημάνθηκε δεν υπόκεινται όλες οι περιγραφές σε τυπολογικά αναλλοίωτες σταθερές. Ως μαθητές/τριες όμως είναι θετικό να ακολουθούν το βοηθητικό αυτό δομικό πρότυπο, ώστε να ασκηθούν σε λόγο αποτελεσματικό.

Σιγά-σιγά και σταδιακά θα οικοδομήσουν και την προσωπική τους φωνή η οποία θα είναι αποτελεσματική σε κάθε περίπτωση επικοινωνίας, όπως κάνουν και οι επιδέξιοι συγγραφείς.)

4. Στη συνέχεια να μάθετε αυτές τις πληροφορίες και να τις παρουσιάζετε σε κοινό. Για τον σκοπό αυτό με τη βοήθεια του/της δασκάλου/α σας να μαγνητοφωνήσετε τις παρουσιάσεις σας με ένα κινητό τηλέφωνο ή με μια ψηφιακή μηχανή καταγραφής ήχου και να τις αναπαραγάγετε. Να μην ξεχνάτε να ονομάζετε το άγαλμά σας, να ακολουθείτε κάποιο ταξινομικό σύστημα κατά την παρουσίαση και να επιδιώκετε ο λόγος σας να έχει συνεχή ροή.
5. Να καλέσετε τους συμμαθητές/τριές σας, προκειμένου να τους ξεναγήσετε στον «Κήπο με τα αγάλματα».

Με τις δραστηριότητες της 3^{ης} και 4^{ης} διδακτικής ενότητας αξιολογούνται η κατανόηση των δομικών στοιχείων της περιγραφής αντικειμένου και η συνειδητοποίηση και εσωτερίκευση κριτηρίων που αφορούν στην αξιοπιστία και εγκυρότητα τόσο της εκάστοτε ιστοσελίδας όσο και του περιεχομένου της. Επιπλέον με τη δημιουργία παρουσίασης, όπως και σε άλλο σημείο αναφέρεται, ο/η εκπαιδευτικός αποκτά άμεση πρόσβαση στις αντιλήψεις και στις αναπαραστάσεις των μαθητών και μαθητριών του σχετικά με όσα πραγματεύονται και κατ' επέκταση αξιολογεί τις γνώσεις τους, τον τρόπο οργάνωσης και παρουσίασης των πληροφοριών αλλά και τις δεξιότητες συνεργασίας που αναπτύσσονται στα μέλη της ομάδας. Τέλος μέσω της ξενάγησης που πραγματοποιούν τα παιδιά αξιολογούνται οι στρατηγικές αυτοβελτίωσης που ανέπτυξαν κατά την ομιλία τους σε κοινό.

Ζ. ΑΛΛΕΣ ΕΚΔΟΧΕΣ

Η μεθοδολογία του σεναρίου μπορεί να ακολουθηθεί για τα εκθέματα κάθε ορόφου του Νέου Μουσείου της Ακρόπολης. Προτείνεται να πραγματοποιείται η εικονική περιήγηση σταδιακά για κάθε όροφο σε καθεμιά από τις τρεις τελευταίες τάξεις του Δημοτικού σχολείου ξεκινώντας για την Δ΄ τάξη από τον 3^ο όροφο όπου φιλοξενείται η «Αίθουσα του Παρθενώνα» (συναφής διδακτέα ύλη).

Η. ΚΡΙΤΙΚΗ

Η παραπάνω διδακτική πρόταση είναι ενδεικτική και μπορεί να πραγματοποιηθεί εναλλακτικά και μετά από κάθε ενότητα ή δραστηριότητα του βιβλίου της Ε΄ Δημοτικού που ασχολείται και με μια υποπερίπτωση περιγραφής.

Τα φύλλα δραστηριοτήτων θετικό είναι να υπάρχουν και ψηφιακά στον φάκελο του κάθε μαθητή και της κάθε μαθήτριας, αλλά είναι λειτουργικό να διανεμηθούν και έντυπα, για να κρατηθούν γραπτές σημειώσεις και έτσι να εξοικονομηθεί χρόνος.

Όταν πλέον οι ομάδες θα οργανώσουν την περιγραφή τους με το λογισμικό παρουσίασης, προτείνεται να πάρουν την παρουσίαση έντυπα ή σε ψηφιακή συσκευή αποθήκευσης και να τη μελετήσουν στο σπίτι, ώστε να μπορούν απέξω να ανακοινώνουν την παρουσίασή τους ως ξεναγοί. Προτείνεται επίσης τα παιδιά που θα υποδυθούν τον ρόλο του ξεναγού να εξοπλιστούν και με ενδεικτικά αξεσουάρ (π.χ. ταμπελάκι με όνομα και ιδιότητα).

Προκειμένου να πραγματοποιηθεί απρόσκοπτα η διεξαγωγή του μαθήματος για την εξοικείωση των παιδιών με το λογισμικό δημιουργίας παρουσιάσεων, μπορεί να αξιοποιηθεί η ώρα της Πληροφορικής που διατίθεται από το ωρολόγιο πρόγραμμα.

Επειδή για τον εννοιολογικό χάρτη χρησιμοποιείται το λογισμικό Inspiration, επισημαίνεται ότι για τη λειτουργία του πρέπει να είναι εγκατεστημένο και το πρόγραμμα Quick time 7.

Θ. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ/ΔΙΚΤΥΟΓΡΑΦΙΑ

Ι.Ε.Π. 2011. *Πρόγραμμα σπουδών για τη διδασκαλία της νεοελληνικής γλώσσας στην υποχρεωτική εκπαίδευση (Δημοτικό & Γυμνάσιο), Οδηγός για τον εκπαιδευτικό* <http://ebooks.edu.gr/2013/newps.php>

Κόμης, Β. & Ντίνας, Κ. 2011. *Μελέτη για την αξιοποίηση των ΤΠΕ στη διδασκαλία της γλώσσας και της λογοτεχνίας στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση: γενικό πλαίσιο και ιδιαιτερότητες*. Θεσσαλονίκη: Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας, <http://www.greeklanguage.gr/node/803> [07.10.2012]

Κουτσογιάννης, Δ. 2012. Ο ρόμβος της γλωσσικής εκπαίδευσης. Στο *Μελέτες για την ελληνική γλώσσα. Πρακτικά της 32ης συνάντησης του Τομέα Γλωσσολογίας, Α.Π.Θ.* Θεσσαλονίκη

Ματσαγγούρας, Η. 2004. *Κειμενοκεντρική προσέγγιση του γραπτού λόγου*. Αθήνα. Γρηγόρης

Υπηρεσία Συντήρησης Μνημείων Ακρόπολης. Χατζηασλάνη Κ., Καμάρα Ε. & Λεοντή Α. 2004. *Ακρόπολη και εκπαίδευση. Τομέας Ενημέρωσης και Εκπαίδευσης*. Κέντρο Μελετών της Ακρόπολης.

Φραγκάκη, Μ. & Φορτούνη Ζ. *Εννοιολογικοί χάρτες. Ορισμός-Παιδαγωγικό πλαίσιο*. <http://peiramatismoi.wikispaces.com/%CE%95%CE%9D%CE%9D%CE%9F%CE%99%CE%9F%CE%9B%CE%9F%CE%93%CE%99%CE%9A%CE%9F%CE%99+%CE%A7%CE%91%CE%A1%CE%A4%CE%95%CE%A3+%28inspiration,CmapTools%29> [07.10.2012]

Χατζησαββίδης, Β. & Αλεξίου, Μ. 2011. *Μελέτη για τον σχεδιασμό, την ανάπτυξη και την εφαρμογή σεναρίων και εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων για τη διδασκαλία της γλώσσας και λογοτεχνίας στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση: στο πλαίσιο του τυπικού γραμματισμού, για διαθεματικές διδακτικές πρακτικές, για ημιτυπικές και άτυπες σχολικές πρακτικές, με διαδραστικούς πίνακες και φορητούς υπολογιστές*. <http://www.greeklanguage.gr/node/803> [16.11.2012]